

Aikuisten vai lasten juttu?

Oppiaineet: Äidinkieli

OPS-teemat: Medialukutaito, mediakriittisyys

Tavoitteet: Oppilas ymmärtää, että on olemassa erilaisia mediasisältöjä, joista kaikki eivät ole lapsille suunnattuja. Oppilas saa keinoja ymmärtää ja käsitellä arkipäivässä kohtaamiaan mainoksia.

Aika: 45 min.

Ennen tuntia

Tuo ja pyydä oppilaita tuomaan kouluun lapsille sekä aikuisille suunnattuja aikakauslehtiä. Jaa luokka etukäteen pieniin ryhmiin.

Jos tehtävä tehdään ekaluokkalaisten kanssa, tee sellaisia ryhmiä, joissa on aina yksi lukutaitoinen oppilas. Pienten oppilaiden kanssa voidaan keskittyä enemmän mainosten ja kuvien luokitteluun. Lukutaitoisille voi antaa lisätehtäväksi tarkkailla myös juttujen otsikoita.

Virittäytyminen (noin 5 min)

Kerro oppilaille, että käsittelette tänään mainoksia ja lehtijuttuja. Kerro, että mainokset ja lehtijutut on yleensä suunnattu jollekin ryhmälle esimerkiksi aikuisille, lapsille, naisille tai miehille. Kysy oppilailta, tietävätkö he esimerkiksi jotain lehteä, joka olisi suunnattu lapsille?

Voit vielä painottaa, että osa mainoksista/lehtijutuista ei ole tarkoitettu lapsille, vaikka lasten on mahdollista niitä nähdä. On myös tärkeää muistaa, että lasten ei ole missään tilanteessa pakko katsella

mainosta tai lukea juttua joka järkyttää – ei vaikka ystävät tai muut tekisivät niin. Lehden voi aina sulkea tai kääntää kasvonsa mainokselle.

Kannattaa myös muistaa, että vaikka joku asia ei järkytä sinua, se voi silti järkyttää jotain toista. Oppilaiden on hyvä oppia kunnioittamaan toisten tunteita, sillä silloin myös luokkaan voidaan rakentaa turvallinen ja hyväksyvä ilmapiiri, jossa kaikkien on mukavampi työskennellä.

Toiminta (noin 25–30 min)

1. Anna jokaisen ryhmän tehtäväksi etsiä toiselle ryhmälle mainoksia sekä kuvallisia juttuja. Ohjeista oppilaita niin, että juttuja ei ole tarkoitus lukea sen tarkemmin. Riittää, että katsoo kuvat tai lukee otsikot. Pyydä oppilaita etsimään ryhmän mielestä:

- Kiinnostavia mainoksia/juttuja
- Mainoksia/juttuja, joista ette pidä
- Mainoksia/juttuja, joita ette ymmärrä

Oppilaiden ei tarvitse löytää kaikkia yllämainittuja, vaan ohjeet ovat suuntaa-antavia. Anna etsimiseen noin 10 min aikaa.

2. Jokainen ryhmä saa toisen ryhmän etsimät mainokset/jutut. Ryhmien tehtävä on jakaa saamansa mainokset/jutut eri pinoihin. Sano oppilaille, että tehtävässä haetaan oppilaiden omia mielipiteitä ja jaottelu tehdään sen mukaan, mitä mieltä oppilaat ovat.

- Pino A: Aikuisille tarkoitetut jutut/mainokset
- Pino B: Alakoululaisille/ Oppilaiden ikäisille tarkoitetut jutut/ mainokset
- Pino C: Molemmille sopivat jutut/ mainokset

Pinojen merkkäamiseen voidaan käyttää esimerkiksi eri värisiä posti it -lappuja.

3. Jokainen ryhmä esittelee omat pinonsa joko koko luokalle tai sitten toiselle ryhmälle. Apuna voidaan käyttää seuraavia kysymyksiä:

- Miksi lajittelitte mainokset/jutut aikuisille tarkoitettuun pinoon? Mikä tekee mielestänne jostain aikuisille tarkoitettua? Entä mikä lapsille tarkoitettua?
- Millaiset asiat/mainokset sopivat mielestänne molemmille?
- Oliko mainoksissa/jutuissa jotain joka oli mielestäsi selkeästi suunnattu naisille/ miehille tai pojille/tytöille? Miksi?

Pohdinta (noin 10–15 min)

Miettikää luokan kanssa yhdessä seuraavia kysymyksiä:

- Millaiset mainokset olivat mielestänne hauskoja? Miksi?
- Millaisista mainoksista ette pitäneet? Kenelle sellaiset mainokset olivat mielestänne tarkoitettuja?
- Millaisia asioita lapsille mainostetaan? Entä aikuisille?
- Mistä kertovat lapsille tarkoitetut jutut? Entä aikuisille tarkoitetut?

- Miksi lapsille ja aikuisille mainostetaan eri asioita?
- Jos oppilaat kohtaavat ikäviä/pelottavia mainoksia, lehtijuttuja, mikä olisi oppilaiden mielestä hyvä tapa toimia, jotta ikävät asiat eivät jää painamaan mieltä? (Voitte yhdessä luokan kanssa suunnitella yhteisiä tapoja ja kirjoittaa ne ylös ja lähettää esimerkiksi myös vanhemmille tiedoksi)